

ดอกไม้ใบวรรณคดีไทย ๑๘

โดย ชักกลอน ๙๗ 27

ชื่อ พลับ

พิกุลบุณนาคตุมตาด เทียงหาดพลับพลวงทวายหว่า
นมยวงนางแย้มโยทะกา พะวาพะยอมเฟื่องไฟ

วรรณคดี : รามเกียรติ์

พระราชนิพนธ์ : พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย

อินไม่ผล มงคลนาม ลำเลียด
ทั้งผลดก ผลแห้ง แปรปรองแต่ง
เป็นอาหาร หวานคาถ เข้ายาแพง
มีฤทธิ์แรง แห้งกำเนิด เกิดเมืองจีน

Persimmon ขจร ไกล ไปญี่ปุ่น
สรรพคุณ เภสัชกรรม ลำเลียด
เป็นผลไม้ หวานรสชาติ ผาดหวานลิ้น
อดดูกิน เป็นอาหาร กัดเป็นยา

เป็นพืชใน วงศ์ *Ebenaceae*

Species kaki ,verginiana

ชื่อ *Genus Diospyros* ชื่อพฤษภ

จีนศรีราชา ไม้มงคล ผลสีทอง

ประโยชน์พลับ ขั้วนุ่ม ผล อีต๊ะ
ขับเสมหะ บรรเทาไข้ ระบายท้อง
รักษาต้อ ขะลอมัย ขั้วถ้ำยคด
แก้ปวดท้อง บ่อยกันภัย ใช้อย่างแรง

แก้โรคปอด กระเพาะอาหาร อាកารไอ
แก้ร้อนใน กระหายน้ำ ข้ำฝืดแห้ง
บำรุงกาย สบายตา เมื่อยล้าแรง
เม็ดเลือดแข็ง ลดแรงดัน บำรุงประสาท

ญี่ปุ่นจีน ต่างยินดี มีลูกพลับ
ใช้สำหรับ เป็นของขวัญ อันสูงค่า
ผลสุกเหลือง เรืองรอง ตั้งทองทา
นับถือว่า พลั่บสัตศรี ปรี้มงคล

สถิตย์พันธ์ ธรรมสถิตย์

"พลับ" ขึ้นต้นสูงใหญ่ให้ผลผลิต
พืชเศรษฐกิจตัวใหม่ไทยได้ค่า
โครงการหลวงขององค์พระราชนิ
นำเข้ามาทดลองปลูกออกฤกษ์ดี

ไม้เมืองหนาวปล้นใจที่เมืองไทย
เริ่มปลูกที่เชียงใหม่ในพื้นที่
มีความสูงอากาศโล่หนาวพอดี
สำคัญที่ดินต้องร่วนคอรบนทราย

ลำต้นที่สูงใหญ่ใบมันวับ
แฉกสลับสีเขียวเขียวใจได้
รูปทรงงามเหลือหลายคล้ายหัวใจ
ดอกเหลืองไขริ้วได้คล้ายระฆัง

ผลปลูกปล้นมีหลายทรงคงเคยเห็น
มีที่เป็นทรงกลมแบนกับอีกทั้ง
รูปทรงกรวยสีเขียวหรรษาแปลกจึ้ง
ผลปล้นสุกสีเหลืองปลั่งตั้งทองดูไร

ปล้นบริเวณงานสวนนั้นพันธุ์พยู
อีกหนึ่งพันธุ์สีเขียวน่าดูใหม่
ก่อนจะทานมีกระบวนการนะจำไว้
ปล้นสดไทยทำแห้งได้ใช้เป็นยา

พลับหมักเปรี้ยวเพียงปีเดียวคุณค่าสูง

ใช้เป็นยาทานบำรุงมั่งงิรักษา

โรคหัวใจและความดันขึ้นเมื่อยล้า

ใช้รักษาตาฝ้าฟาง ได้อย่างดี

ยัง ไม่หมดถูกพลับสด ไม่ปดหนา

มีคุณค่าทางอาหารทานพลับนี้

อุดมด้วยเส้นใยให้ถ่ายดี

หากหวังที่จะลดน้ำหนักลองทาน

ใช้พลับสดนั้นดีแคลอรีต่ำ

สามารถทำเป็นแยมและของหวาน

น้ำดื่กพลับกับน้ำมาเช็ดมน้ำตาล

ถ้าต้องการลดความอ้วนควรทานดู

พลพลับแห้งยังเป็นยารักษาหาย

แก้ร้อนในไอเจ็บคอก็พอรู้

มีเส้มหะถ้าจะขับพลับเอาอยู่

ให้ลองดูวิธีดีดองถาวรทานแล้วดี

ไม่ค้นพบเหมาะกับการทำเฟอร์นิเจอร์

รู้ไหมเอ๋ยใบทำงาได้นะนี่

ถูกปล้นเหวี่ยงเรือลงอ่าวความหมายดี

คือมันมีศรีสุขทั่วทุกคน

ทานถูกปล้นกันหนวันละดู

ช่วยให้สุขภาพดีที่เลิศล้ำ

ผลให้เป็นของขวัญวันมงคล

ถูกปล้นเหวี่ยงเรือลงอ่าวตั้งมนต์ดลให้รวย

จรูพร สุวรรณปากแพร

คนโบราณ ขานกล่าว เล่าเจดย
คำพิงเพย เพยประตักษ์ มีอักไข
“อันต่อน้ำ มะพลับ ลับหลังตะโก”
อพิไฉ้ ไถเป็นไป ความหมายมี

คนพูดจา หมั่นพาที ทักลับกลอก
ขอบหน้า ไหว้ หลังหลอก ปดอกลับนี้
ต่อน้ำนั้น ทำนกล่าวแน่ แต่เรืองดี
ถารพนี้ ก่อจันหม ประโคมใจ

ผิดที่ผิดล้า กระต่ากระต่า ยังว่าดอย
ที่งานยังดอย ด้อยใช้งาน มานานหลาย
บอกได้หนา ว่าแต่ด้อย ชั่งมากมาย
หน้าทองดอย กลับกลายนอย ชวนน่ายล

คุณพี่คะ คุณน้องา หน้าขาวผ่อง
ยังแค่วดด้อย ด้อยไฉน รักเหลืออัน
แถมคิดถึง ชั่งมากมาย เปรมปริศนากล
บุญกุศล ดอราหนา มาเจอกัน

สาวพด สาวพม สาวคั่นแต่ง
นำแฉกแฉก ล้าแดงให้ ได้กินกัน
พลัดบหลัง ข้างเป็นได้ กลับกลายพลัน
เคยจ่านรวิ สาวคั่นเลี้ยว มาขึ้นพลัน

เคยกล่าวชม ประโลมใจ ใยฝันเปลี่ยน
มาผิดเพี้ยน เห็นหายแล้ว คราพลัดหลัง
เคยว่ารัก ประจักษ์เด่น เป็นน้ำขัง
ดูตระการ คดางแดงเหลือ เปื้อนเกินทน

เล่าเรื่องจริง อ้างอิงได้ ในอดีต
เพื่อมิ้งมิตร คិតตรองไว้ ไม่ลับจน
ฉันได้เจอ ไฟฟ้าฉัน มั่นกลม
จดจำไว้ ได้สอนตน เป็นคนดี

บรรณยนต์ คนโดยสาร นั้นจับต้อง
มองเขม้น เห็นนอละละ ฝรั่งชาติ
ทั้งสรีระคอ กำไฉน แดนมากมี
ทุกวันนี้ ที่เห็นได้ หลายสิบอง

สาวกลุ่มนั้น จำรรดา เสียงจ๊ะจ๋า
ขึ้นหรรษา พาเพ็ดเพ็ด สรรเสริญ
เธอทำบุญ หนุนนำให้ ได้ยิน
เงินทองมากมี ขี้ฉ้อโกง คงกำกวม

กัลปดาบัตร์ ประหลาดนัก เหลือจักกล่าว
ทราบด้วยเจ้า กำกวมจรด หดหู่หลาย
สาวกลุ่มนั้น วิจารณ์ยับ พ้นกัลปดาบ
บ้าหรือใจ ดันใส่ทอง กองท่วมตัว

โกวิท จิววิโรจน์

เป็องหน้ะพลับปลั้มแอมแอมร่คำ
ในพนาส่าตั้นใหญ่ไล้เซียวเด่น
ไม้พลัดใบไม้ม่งคุดร่มเย็น
ดอกร้างเพ็ญรูประฆังปลั่งเหสีองงาม

ระย้าห้อยร้อยเต็มต้นท้นผลดอย
ทั้งทรงกลมแบนด้อยสีทองอร่าม
เนื้อไม้เด่นเป็นเครือองไว้ในเขตคาม
จำทุกยามตามปองผลองดูใจ

เบ๊ตึก ใฝ่ฟอกหนังตั้งเด่นคุณค่าดี
ยางถูกนี้ย้อมแหวนอันล้ำหน้าให้
ไม่เพราะขาดอาจเด่นกว่าตะโก ไทย
คนหลงกายจึง ได้หนาคำพึงเพย

"ต่อหน้ามะพลับปลั้หลังตะโก"
เงาพาโอโอคำล้ำเลอเอ๋ย
หากคล้อยหลังพริ้งพริ้วหยามเย้ย
ไฉนเคยไฉนเคยพบพา

พลอยละเลศลอยคุณค่า
ข่อยบำรุงร่างกายคลายเมื่อยล้ำ
แก้ท้องร้องโรคบิดปล้นตลาดคลา
มะพลับมีปลั้ตาคุณค่าสมุนไพร

กุศลคำเพราะ

คำโบราณจารย์ไว้ให้เรารู้
ไว้เป็นครูชดช้อยด้วยคำสอน
ต่อหน้าจิตข้างหลังตั้งว่าสอน
เขียนเป็นกลอนสุกมะพลับปลับหลังตะโก

พลับเป็นไม้ต่างถิ่นดินเมืองหนาว
ใบร่องกราวพักต่อนานอีกไซ
ขึ้นได้ดีอากาศเย็นเห็นต้นโต
ใบคล้ายโพธิ์สีเขียวรูปหัวใจ

ลำต้นมีเปลือกสีน้ำตาลเข้ม
ผลออกเต็มเหลี่ยมของทองฝ่อใส
มีดอกกลุ่มพาดและหวานแตกต่างกันไป
หลายพันธุ์ใครที่นิยมชมชื่นกัน

เป็นไม้ผลประโยชน์ล้นนำมาใช้
นำเข้าไทยมีมากจากไต้หวัน
ทั้งจากจีนและญี่ปุ่นสารพัน
ผลพลับนั้นได้เห็นเป็นของดี

สรรพคุณของพลับพลึงดำมาก
ใช้ทำลายหูดากบารุงกายให้ดูขลิ
ทั้งผล ใบได้ประโยชน์ประดามี
หลายวิธีเลือกใช้ที่ให้คุณ

ใบตากแห้งตำน้ำแก้อาได้
ผลสด ไซ้แฉ่นอร์อยค้อยเกื้อหนุน
ลดความดันห้ามเลือดช่วยแก้ฉุกเฉิน
หอมละมุนขึ้นใจเมื่อได้กิน

มีสารต้านอนุมูลอิสระ
ช่วยลดระดับไขมันในเลือด
ลดความดันแก้ปวดท้องเป็นอาติณ
อร่อยลิ้นหวานรี้น้ำขึ้นนม

นับเป็นผลไม้ดีอันมีค่า
ดีทั้งทางให้มั่งคั่งดูขลิ
เป็นของงวัญที่ผู้รับสถาปนา
ให้อุดมมั่งมีศรีสุขบูรณ์

อัญชลี ณ เชียงใหม่

ต้นพลับพลึงอยู่ในวงศ์มะพลับ
มี Species นับมากหลายในวงศ์นี้
แต่นิยมในบ้านเรานั้นก็มี
Diospiros kaki หรือคาจิกินั่นเอง

ถิ่นกำเนิดเกิดภาคเหนือของเมืองจีน
แล้วพัฒนามาปลูกที่ญี่ปุ่นไต้หวัน
ปัจจุบันเป็นไม้นิยมของญี่ปุ่นไป
บ้านเราเมืองไทยได้เอามันมาปลูก

ต้นพลับเป็นไม้ยืนต้นขนาดใหญ่
ใบสีเขียวสดคล้ายหัวใจดอกสีเหลืองอร่าม
ดอกรูปทรงคล้ายระฆังห้อยระย้า
ผลพลับที่สุกมีหลากหลายรูปร่าง

มีทรงแบบกลม กลมแบน และแบบกรวย
ผลอ่อนสีเขียวตัดด้วยแกวสีเหลืองนวลให้ดูสวยงาม
เนื้อสีเหลืองแข็งเมล็ดมีแปดเมล็ดอย่างง
ขอบอกตรงตรงมะพลับหวานนำทานง่าย

ประโยชน์ของพลับนับหลากหลาย
อุดมด้วยเส้นใยอาหารมากจนมัง
ต่อต้านอนุมูลอิสระ ได้เต็มพลัง
อีกทั้งสร้างภูมิคุ้มกันได้ทันที

นำพลับหมักให้เปรี้ยวเก็บไปหมัก
นั้นจะทั้งในสรรพคุณยาสมุนไพร
บำรุงสายตา ป้องกันต่อกระดก ได้อย่างดี
อีกทั้งมีสรรพคุณทางยาอีกมากมาย

ใบดุษฎีฉบับทำเป็นนกขมิ้นได้
ดัดดาราการตีบตันของหัวใจ ได้สมหมาย
แก่นอนไม่หลับและเป็นยาระบาย
เนื้อ ไม่นำมาทำเฟอร์นิเจอร์

ชาวสันนิษฐานว่าประเพณีดุษฎี
อีกทั้งนับเป็นไม้มงคลต้น
ผลดุษฎีหรือสีของทองอร่ามยามได้ยศ
เหมือนทองคำล้ำกลอนมอญกัน

อาณนัท ศรีวิสูตร

